

Notes criptogàmiques

I

Baix el títol de *Hojas criptogamogràficas* vaig reunir, durant els cursos de 1893 fins al de 1895, quelcom de material pera escriure la Flòrula criptogàmica dels voltants de Barcelona, lloch aon principalment se pogueren estendre les meves corrieres d'herborisació en els esmentats anys. Encara que per causes involuntaries y posteriorment ab l'absència de la ciutat comtal restaren els meus plans no solament endarrerits y també, al menys temporaniament, avorrits, no vuy privar an els socis de l'INSTITUCIÓ del fruit de les meves excursions y del resultat de les investigacions de classificació; esperonant ensems l'esperit d'altres que segueixin la tasca ab algun fonament o bé'n comencin ab profit de semblants en el conreu de la flora de nostra terra.

El plan qual desenrotllo m'havia proposat pera les *Hojas* era'l d'agrupar en quadros dicotòmichs les especies totes que anés trobant, a fi y efecte de donar-les a l'estampa quan cregués ab prou fonament que havia explorat lo degut pera reunir totes les especies endèmiques de la regió estudiada. Aquesta es l'àrea extesa fins aon se pot arribar en un passeig ben aprofitat desde Barcelona pels llochs veïns, com Montjuich, explanada de Càn Tunis, Camí del Prat, Sant Pere Martre, Pedralbes, Vallvidrera, Tibidabo, Sant Ginès y cap a Horta.

L'únich treball que vaig completar, segons el criteri del plan exposat, es el referent a la determinació de les *Falgueres*. Ab aixó y tot, citaré les especies que tinch classificades corresponents a altres grupos botànichs de la Criptogamia, el seu habitat y a voltes també l'estació.

II

Falgueres (*Filices*)

Totes les especies recullides pertanyen a la familia de les *Polypodiàcees* (Van Tieghem), caracterisada per tenir els es-

porangis voltats d'un anell vertical incomplet, qual indehiscència es transversal, col·locats en la part inferior de les frondes may modificades, les que suporten l'aparell reproductor y presenten la majoria dels gèneros una membraneta, l'*indusium*, que guarneix y protegeix els soros.

Clau pera la determinació dels gèneros:

g	{	<i>Esporangis</i> a la cara inferior de la fulla, no recoberts d'un <i>indusium</i> 1
		<i>Esporangis</i> recoberts per un <i>indusium</i> 2
1	{	Soros disposats en grups <i>linears</i> o bé <i>oblongats</i> entremig de pèls y escates d'un color roig d'aram, que guarneixen en conjunt tota la cara inferior de les frondes; g.: <i>Ceterach</i> .
		Soros en grups <i>rodons</i> , aïslats, sense pèls ni escates; g.: <i>Polypodium</i> .
2	{	<i>Indusium lateral</i> , o sia format pels marges de les pínules o lòbuls de les frondes arreplegats sobre'ls soros . . . 3
		<i>Indusium independent</i> , recobrint els esporangis que estan disposats bé regular, bé irregularment prop dels nervis medis. 4
3	{	<i>Esporangis</i> en grups arrodonits o oblongats, col·locats en les extremitats dels lòbuls de les frondes; g.: <i>Adiantum</i> .
		<i>Esporangis</i> disposats en els marges de les pínules de les frondes en <i>línia continua</i> ; g.: <i>Pteris</i> .
4	{	<i>Indusium</i> fixe pel seu marge extern, degut a lo qual l'indehiscència té lloch de dins cap a fóra; g.: <i>Asplenium</i> .
		<i>Indusium estipitat</i> , això es, fixe pel centre y lliure en l'entorn; g.: <i>Aspidium</i> .

Descripció de les especies:

Ceterach, Bauh.

Frondes pennatifides; lòbuls sencers, arrodonits, alterns, de 5 a 12 cm., formant motetes espesses. *officinatum*, Willd.

Nom vulgar: Dauradella.

Sinonimia. Es l'*Asplenium ceterach* de Linneo.

Habitat. A Sarrià, en les parets humides dels horts y fonts; a Vallvidrera y Tibidabo, entremig de les roques sombrejades.

Notes. Es especie comú y abundant.

Empleos. Se va usar en medicina com a detersiu y pectoral.

Polypodium, L. (πολύς, molt; πούς, peu; a causa de lo nombrós de les fibres que té'l rizoma.)

Frondes pennatisectes; el contorn es oval y a voltes oval lanceolat; els segments allargats; de 5 fins a 20 cm.; els soros disposats en dues linies paraleles an el nervi mig dels segments *vulgare*, L.

H. A Vallvidrera; en les roques pròximes a la Rectoria y torrents veïns.

N. Espécie poch abundant.

E. Es planta medecinal tònica y febrífuga, sense empleo avuy dia.

En els jardins hem vist el *P. glaucum* y *P. lepidocaulon*.

Asplenium, L. (ἀσπλήν, sense; σπλήν, melsa; derivat de l'ús que's va fer pera combatre les malalties de l'esmentada glàndula.)

Frondes *pennatisectes*, liniars, de 8 a 20 cm.; foliols o pinnes ovalades; peciol de color fosch negrench llustrós, arrodonit en la cara dorsal, aplanat y ab un sòlch en els marges, en la cara ventral. *trichomanes*, L.

a N. V. Capilera.

S. Asplenium Vallisclusae, Reg.; *A. Petrarchæ*, Dc.

H. En els torrents de Vallvidrera, en la part O. del Tibidabo, entre les roques.

N. Espécie abundant.

Frondes *diversament tallades* b

Fronda dividida en *dos y quant més tres segments* quasi liniars, coberts completament o poch menys pels esporangis; a voltes algun dels segments té la punta dividida; de 5 a 10 cm. *septentrionale*, L.

b S. Schwartz el va incloure en aquest gènere, separant-lo del g. *Acrostichum*, en el qual el descrigué en Linneo.

H. Trobat en les esquerdes de les roques de la drecera de Vallvidrera.

N. Espécie escassíssima.

Frondes *bi o tripennatisectes* c

c Segments de les frondes *cuneiformes*, puntes finament denticulades, peciol verd. La disposició de la fronda es semblant a la de les fulles de la «Ruta», a qual circumstància fa alusió'l nom específich; arriba fins a 10 cm.

ruta muraria, L.

N. V. Falsia blanca, Ruda de rata.

- H.* Trobada en el torrent anomenat de Càn Frare Blanch y alguns altres del Tibidabo y Vallcarca.
- N.* Poch abundant.
- c* { Figura de la fronda *triangular* a causa de que'ls segments van perdent en magnitud de la base cap a la punta; foliols curts, ovalats; pecíol negre, brillant en la soca; 15 a 30 cm. *adiantum nigrum*, L.
- N.* V. Falsia o Falguera negra.
- S.* *A. acutum*, Poll.; *A. Virgilii*, Bori.
- H.* En les torrenteres de Vallvidrera, roques del Tibidabo, fonts de Sant Joseph, de la Salamandra.
- N.* Especie comuníssima.

Observació. El Dr. Joaquim Salvaña, en l'opúscul *Fauna malacològica de Vallvidrera*, cita també l'*A. lanceolatum*, Huds. Fins ara no l'hem pas trobat. Ornamenten els jardins: l'*A. bulbiferum*, *A. dimorphum*.

Adiantum, L. (*ἀδίαντον*, *ἀδίαντος*, mullat; que no's mulla; per quant les frondes queden seques, encara que s'immergesquen a l'aigua.)

Fronda ab el pecíol capilar, d'un negre brillant; foliols cuneiformes, prims sencers o diversament laciniats; 15 a 30 cm. *capillus Veneris*, L.

N. v. Falsia de pou, Capilera.

H. A Montjuich, Sarrià, en pous y sinies, camí de la carretera d'en Güell a Pedralbes, rieretes del pla y Canal de l'Infanta.

N. Especie abundant.

E. Com a diurètic y bèquich.

Tenim recullides les especies exòtiques conreuades als jardins: *A. gracillimum*; *A. Edgeworthii*; *A. tabarum*; *A. Farlayense*; *A. concinnum*; *A. pubescens*; *A. cuneatum*; *A. Victorice*; *A. concinnum-latum*; *A. tenerum*; *A. Veitchii*.

Pteris, L. (*πτερίς*, nom genèric donat a les Falgueres pels grechs.)

Fronda tripennatisecta; pubescent a la cara dorsal; segment oval y més bé triangulars, lòbuls allargats ab lobulets sencers; pecíol groguench clar, fosch en la soca; de 5 fins a 20 dm. Exhala una farum especial semblant o comparable a la pudor del líquid segregat per alguns Hemípters heteròpters (Bernats pudents), encara que no es tant intens. . . .

aquilina, L.

N. v. Falguera, Foguera.

H. A Vallvidrera, en els voltants y proximitats del Pantano, en les torrenteres ombrívols, en les vessants NO. de Sant Pere Martre y Tibidabo.

N. L'especie es comú.

U. Es empleada en alguns punts com a *vermífugo* y pera fer mataçons pera'ls noys tísichs y escrofulosos. Troben-se en els jardins la *Pt. cretica* y la varietat *foliis variegatis*, les *Pt. longifolia*, *umbrosa*, *cristata* y d'altres.

Aspidium, R. Br. (ἀσπίς, escut; por alusió a la forma rodona de l'*indusium*).

Frona bipennatisecta; lòbuls dels segments prolongats formant dues aurícules, principalment els de la part superior; peciol recobert d'escates fosques, les puntes dels lòbuls se tornen més o menys espinoses; 2 a 3 dm. *aculeatum*, Roth.

H. En el torrent que baixa perpendicular a l'entrada del Pantano de Vallvidrera; font de l'Acer.

Observació. El Dr. Miguel Colmeiro, en son *Catálogo metódico de plantas observadas en Cataluña*, anota'l *Polystichum Thelypteris*, Roth. com trobat en la montanya de Sant Geroni. No l'hem pas vist. Pot esser que siga una cita erronia, com moltes altres d'en Colmeiro, degudes principalment a una mala informació? Bo seria que se'n fessin noves investigacions, quals resultats agrairiem an els socis de l'INSTITUCIÓ'S fessin públics en el BUTLLETÍ, pera treballs ulteriors que sobre les Falgueres tenim *in mente*.

III

Equisetàcees

Equisetum palustre, L. (*tuberosum*, Dc.).—Vallcarca; torrents y llocs ombrívols. A l'hivern.

Equisetum maximum, Lam. (*Telmateya*, Ehrh.).—A la via fèrrea, enfront de l'Hipòdrom y baixador del mateix. A la primavera.

Equisetum arvense, L. Cua de cavall. En el pla; camí d'Hospitalet, fonts y torrents de Vallvidrera. A la primavera.

IV

Caràcees

- Chara fragilis*, Desv.—En el Pantano de Vallvidrera. A l'estiu.
— *flexibilis*, Desv.—En els llocs embassats del Pla del Llobregat. A la primavera.

V

Hepàtiques

a) H. FOLIÀCEES

Plagiochila asplenioides, Dum.—Font de l'Acer; Tibidabo. Primavera.

Lophocolea bidentata, Nees.—Vallvidrera; sobre roques humides. Primavera.

Lophocolea Hookeriana, Nees.—Vallvidrera; en los torrents, sobre roques mullades. Primavera.

Mastygobryum trilobatum, Nees.—Aprop de la Font de Llaval·lol, en el torrent que termina en el Pantano. Primavera y tardor. Els exemplars d'aquesta especie arriben a bastant desenrotllo; aixís es que al primer cop de vista es fàcil prendre-ls per *Selaginelàcees*.

Lliochlæna lanceolata, Nees.—Vallvidrera; en llocs ombrívols, al damunt de pedres humides y de tronchs podrits. Primavera.

Radula complanata, Dum.—Vallvidrera; sobre Líquens y roques. A l'hivern.

Frullania dilatata, Dum.—Vallvidrera; en tronchs y roques humides. Primavera.

Frullania Tamarisci, Dum.—Tibidabo, Vallvidrera; sobre tronchs y roques. Primavera y tardor.

Fossombronia pusilla, Dum.—Vallvidrera; marges dels torrents ombrejats. A la tardor.

b) H. THALLÓCEES

Marchantia polymorpha, L.—Vallvidrera; torrents ombrejats; Pla del Llobregat, en les parets de moltes acequies. Primavera.

Lunularia vulgaris, Mich. — Sarrià, Vallvidrera; en les parets ombrejades y terres humides. Primavera.

Fegatella conica, Corda. — Vallvidrera; torrents. Primavera.

Reboulia hemisphaerica, Raddi. — Vallvidrera; roques humides. Primavera.

Metzgeria furcata, Dum. — Vallvidrera; entre Molses; al damunt de tronchs y roques humides y ombrejades. Primavera.

Targionia hypophylla, L. — Vallvidrera; roques y torrents. Primavera.

Anthoceros laevis, L. — Tibidabo; en el torrent de Belén. A la tardor.

Riccia fluitans, L. — Pla del Llobregat; nedant sobre les aequies. Primavera.

VI

Molses (*Musci*)

a) HYPNÁCEES

Hypnum silesiacum, Selig. — Vallvidrera; roques humides. Estiu.

Hypnum rivulare, Bruch. — Vallvidrera; pedres inundades, salts dels torrents. Estiu.

Hypnum pumilum, Wils. — Vallvidrera; roques humides. Primavera.

Hypnum praelongum, L. — Vallvidrera; sobre'l *H. demissum*, Wils., y roques humides. Hivern.

Hypnum squarrosum, L. — Vallvidrera: recobrint branques mortes. Hivern.

Hypnum demissum, Wils. — Vallvidrera; roques humides. Hivern.

Leskea viticulosa, R. Sp. — Vallvidrera; roques banyades. Primavera.

b) BRYÁCEES

Pogonatum nanum, P. B. — Vallvidrera; roques argiloses. Primavera.

Bryum pallens, Sw. — Vallvidrera; roques humides. Hivern.

— **turbinatum**, Schwaegr. — Vallvidrera; roques humides. Hivern.

Bryum caespitium, L. — Vallvidrera; marges y torrents. Primavera.

Bryum atropurpureum, W. et M. — Camps pròxims al Cementiri Nou. Primavera.

Bryum erythrocarpum, Schw. — Vallvidrera; boscos, llocs humids. Primavera.

Mnium undulatum, Neck. — Vallvidrera; roques ombrejades y humides. Hivern.

Funaria hygrometrica, Hedw. — Sarrià, Càn Tunis; parets, camins, boscos, roques. Primavera.

Funaria calcarea, Wahl. — En els terrats. Estiu.

Physcomitrium ericetorum, B. E. — Sarrià; argila humida. Primavera.

Zygodon viridissimum, Brid. — Vallvidrera; llocs humids. Hivern.

Orthotrichum diaphanum, Schrad. — Bonanova, Sarrià; en els tronchs dels garrofers (*Ceratonia siliqua*, L.). Primavera.

Grimmia orbicularis, B. R. — Sarrià; en parets velles. Hivern.

Grimmia Schultzii, Wils. — Vallvidrera; roques humides. Tardor.

Grimmia trichophylla, Grev. — Vallvidrera; roques silicees descobertes. Primavera.

Grimmia pulvinata, Sm. — Vallvidrera; roques humides. Primavera.

Rhacomitrium canescens, Brid. — Sarrià; entre les pedres dels torrents. Primavera.

Barbula membranifolia, Hook. — Sarrià; en les parets y còdols dels torrents. Hivern.

Barbula muralis, Hedw. var. *aestiva*, Donin. — Barcelona; en els terrats. Estiu.

Barbula muralis, var. *ineana*, Douin. — Barcelona; en els terrats. Primavera.

Barbula inermis, Bruch. — Vallvidrera; marges. Hivern.

— *caespitosa*, Schwaegr. — Vallvidrera; clars dels boscos. Hivern.

Barbula tortuosa, W. et M. — Vallvidrera; part montanyosa. Hivern.

Barbula unguiculata, Hedw. — Sarrià; torrents ombrejats. Hivern.

Trichostomum rigidulum, Sm. — Vallvidrera; terra humida. Hivern.

Trichostomum mutabile, Bruch. — Tibidabo; roques ombrívols orientades en direcció NO. Primavera.

Dicranium Grevilleanum, B. E. — Vallvidrera; terra humida. Hivern.

Fissidens bryoides, Hedw. — Tibidabo; fonts de Sant Joseph y de la Salamandra, en l'argila humida. Primavera.

Fissidens taxifolius, Hedw. — Càn Tunis; sobre l'argila. Primavera.

Pottia lanceolata, Müll. — Vallvidrera; terra humida. Hivern.

— *Starkeana*, Müll. — Sarrià; terra humida. Hivern.

— *minutula*, B. E. — Vallvidrera; terra humida, Hivern.

Weisia viridula, Brid. — Tibidabo; terra humida. Primavera.

VII

Bolets (*Fungi*)

A) BASIDIOMYCETES. — a) AGARICÍNEES

Amanita vaginata, B. — Vallvidrera. Tardor. C (*).

Lepiota erminea, Fr. — Vallvidrera; camins humids prop del Pantano. Tardor.

Lepiota procera, Scop.; var. *prominens*, Viv. — Tibidabo; proximitats de Pinars. Tardor. C.

Lepiota procera, Scop. — Tibidabo; turó pròxim an el més alt per la part de Vallvidrera. Tardor. C.

Armillaria pinerorum, G. — Tibidabo; proximitats de Pinars. Tardor.

Tricholoma melaleucum, Pers.; var. *phaeopodium*, B. — Sarrià. Tardor. C.

Pleurotus perpusillus, Fr. — Tibidabo; a les soques dels Pins. Tardor.

Pleurotus serotinus, Schrad. — Bonanova; camins. Tardor.

Hygrophorus pustulatus, Pers. — Tibidabo; boscos. Tardor.

— *pudorinus*, B. — Vallvidrera; boscos. Tardor. C.

— *discoideus*, Pers. — Tibidabo; boscos. Tardor.

— *puniceus*, Fr. — Tibidabo; llocs herbosos. Tardor.

(*) Les especies notades ab una C són comestibles.

Lactarius controversus, Fr. — Vallvidrera; prop de xops (*Populus nigra*, L.). Tardor. C.

Lactarius deliciosus, L. (Rovelló). — Tibidabo, Vallvidrera, Sarrià; boscos de pins. Tardor. C.

Russula sanguinea, B. — Vallvidrera; boscos. Tardor.

— **rubra**, Fr. — Vallvidrera; boscos. Tardor.

— **Queletii**, Fr.; var. *expallens*, G. — Tibidabo; boscos. Tardor.

Russula lutea, Huds.; var. *vitellina*, Const. et Duf. — Vallvidrera; boscos. Tardor.

Hebeloma crustuliniformis, B.; var. *minor*, Const. et Duf. — Vallvidrera; boscos. Tardor.

Psalliota sylvatica, Sch. — Tibidabo; coll pròxim an el cim. Tardor. C.

Psalliota duriuscula, Roze et Rich. — Tibidabo; en el lloch anomenat La Paella; Vallvidrera. Tardor.

Hypholoma hydrophilum, B. — Vallvidrera; llochs humids. Tardor.

Psilocybe cernua, Fl. dan. — Vallvidrera; marges humids. Tardor.

Coprinus stercorarius, Fr. — Sarrià; en soques de plàtans (*Platanus orientalis*, L.)

b) POLYPOREÀCEES

Polyporus triqueter, Pers. — Tibidabo; a les soques dels pins. Tardor.

Polyporus sulfureus, B. — Sarrià; a les soques dels garrofers (*Ceratonia siliqua*, L.). Estiu.

Boletus chrysenteron, B. — Vallvidrera. Tardor.

— **Sistotrema**, Fr.; var. *Mougeotii*, Q. — Vallvidrera; llochs humids. Tardor.

Boletus lividus, B. — Vallvidrera; llochs ombrejats. Tardor.

— **appendiculatus**, Sch.; var. *regius*, Kr. — Vallvidrera; ombres. Tardor. C.

Boletus divaceus, Sch. — Sarrià; llochs ombrívols. Tardor.

c) HYDNÀCEES

Odontia farinacea, Pers. — Sarrià; al damunt dels pins. Estiu.

d) CLAVARIÁCEES

Clavaria ligula, Sch. — Bonanova; en els rostolls. Hivern.

Typhula mucor, Pat. — Sarrià, Pedralbes, Tibidabo; en els tronchs dels pins, de la Morera (*Morus nigra*, L.), de la ginesta (*Spartium junceum*, L.). Tardor.

e) THELEPHOREÁCEES

Corticium cinereum, Fr. — Sarrià; sota l'escorça de l'avellaner (*Corylus avellana*, L.). Estiu.

Corticium nigrescens, Schrad. — Sarrià; sota l'escorça de diferents arbres morts. Estiu.

f) PHALLOIDEÁCEES

Clathrus ruber, Mich. — Sarrià, Pedralbes; en els clars dels boscos. Estiu y tardor.

g) NIDULARIÁCEES

Cyathus sericeus, Sch. — Bonanova; rostolls. Hivern.

— *crucibulum*, Hoffm. — Sant Gervasi, Bonanova; en els camps no conreuats. Hivern.

h) LYCOPERDINEÁCEES

Scleroderma geaster, Fr. (Pet de llop; com a altres del gènere y familia). — Vallvidrera. Tardor.

Scleroderma verrucosum, B. — Tibidabo; llochs herbosos. Tardor.

Scleroderma venosum, Boud. — Sarrià; marges, llochs no conreuats. Tardor.

Scleroderma Bovista, Fr. — Tibidabo; llochs herbosos. Tardor.

Geaster hygrometricus, Pers. — Pedralbes, Tibidabo. Tardor.

Lycoperdon furfuraceum, Sch. — Sant Geroni de la Vall d'Hebron; a la soca podrida d'una alsina surera (*Quercus suber*, L.).

Lycoperdon caelatum, B. — Sarrià, Tibidabo, Vall d'Hebron; llochs àrids humids. Tardor.

Bovista defossa, Witt. — Vallvidrera. Tardor.

— **dermataxantha**, Witt. — Sant Geroni de la Vall d'Hebron, Vallvidrera. Tardor.

Bovista plumbea, Pers. — Sarrià; en jardins. Tardor.

B) ASCOMYCETES

Peziza coccinea, Jacq. — Vallvidrera; en els tronchs dels avellaners (*Coryllus avellana*, L.). Tardor.

Peziza aurantia, Fl. dan. — Sarrià; en jardins. Tardor.

— **onotica**, Pers. — Tibidabo; en arrels descobertes d'arbossos (*Arbutus unedo*, L.).

C) UREDÍNEOS. — a) HETEROICHS

Uredo linearis. — Sarrià, Pedralbes; *Uredosporos* a varies gramínees.

Puccinia straminis. — Pedralbes, Tibidabo; sobre borraina (*Borrago officinalis*, L.) y *Lycopsis arvensis*, L. Primavera.

Puccinia coronata. — Sarrià; sobre varies espècies de *Rhamnus*. Primavera.

Uromyces pisi. — Les Corts, Pedralbes, Sant Gervasi; *Uredosporos* a la *Euphorbia serrata*, L.; *Teleutosporos* a la *Vicia sativa*, L.

b) HOMOICHS

Puccinia prunorum. — Sarrià; en *Prunus domestica*, L. (prunera).

Puccinia malvacearum. — Sarrià; en les mates de *Lavatera maritima*, Gouan.

D) USTILAGÍNEOS

Ustilago carbo. — Sarrià, Bonanova; en els blats.

— **Candollei**. — Sarrià, Pedralbes; sobre diverses espècies de *Polygonum*.

Urocystes violæ. — Sarrià, en les fulles de la *Viola odorata*.

E) OOMYCETES. — a) PERONOSPERÁCEES

Cystopus candicans. — Sarrià; en diverses crucíferes. Estiu, Tardor.

b) ENTOMOPHTHORÁCEES

Empusa muscæ. — Barcelona; en la *Musca domestica*, L. Hivern.

Entomophthora radicans. — Sarrià; sobre les crisàlides de la papellona de la col (*Pieris brassicæ*, L.).

VIII

Séns dubte que algú trobarà en aquest esquitx la manca d'un parrafet sobre'ls Líquens. Poch havíem treballat sobre aquesta classe; y com vulga que'l soci en Manel Llenas novament va publicar una llista, més nombrosa que la nostra, en el *Boletín de la Sociedad Española de Historia Natural*, varem resoldre retirar nostre pobret catàleg. Per lo que aquest té de les altres classes de la Criptogamia, se comprèn lo molt que's pot fer encara en regions limitades, com es la aquí estudiada, si's pren el seu conreu ab fe y zel. Darrerament devem donar moltes mercès an el Rvnd. P. Joseph Lleonart, S. J., Prefecte del Col·legi del Sant Cor de Jesús de Barcelona, company inseparable d'excursió y a qual col·laboració dech la classificació de moltes Hepàtiques y Molses.

Gandia y Sarrià. Estiu de 1902.

JOAQUIM M.^a DE BARNOLA, S. J.

Excursió a Ripoll y Nuria

(PIRENEU CATALÀ)

A mitjans del mes d'Agost de 1902 efectuàrem una excursió a Ripoll y Nuria pera estudiar un xich la fauna y flora d'aquella comarca. Sols poguerem recullir insectes y moluschs y algunes plantes, de quines especies sols citarem les més notables.

INSECTES

Durant aquesta excursió, sols recullirem els següents coleòpters: